

OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE V LETU 2024

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije

V strukturi odhodkov je ZZZS v letu 2024 zagotovil 66,9 % sredstev za uresničevanje pravic do zdravstvenih storitev, 17,9 % za zdravila, medicinske pripomočke in cepiva, 12,2 % za denarne dajatve in povračila ter 1,8 % za zdravljenje v tujini in mednarodno zdravstveno zavarovanje.

1. VKLJUČEVANJE IN UREJANJE ZAVAROVANJ ZAVAROVANIH OSEB

ZAVAROVANJE OSEB

- Na dan 31. 12. 2024 vključenih v zavarovanje 2.117.067 zavarovanih oseb.
- 2.917 oseb, ki niso imele urejenega obveznega zdravstvenega zavarovanja več kot 2 meseca, in 531 oseb, ki niso imele urejenega zavarovanja več kot 1 leto.
- 4.837 zavarovanih oseb, ki so imele zaradi neplačila prispevkov zadržane pravice (razen do nujnih zdravstvenih storitev) več kot 9 mesecev.
- 1.129.743 prijav, odjav in sprememb v zavarovanju, ki so jih uredili strokovni sodelavci v prijavno-odjavnih službah ZZZS, 2.592.136 M-obrazcev je bilo urejenih avtomatsko (elektronsko) na podlagi programske podpore.

Tabela 1. Spremembe statusov zavarovanih oseb v Sloveniji v letu 2024 v primerjavi z letom 2023.

obdelani obrazci za urejanje zavarovalnega statusa	število dogodkov v letu 2023			število dogodkov v letu 2024			indeks 2024/2023
	obravnave strokovnih sodelavcev	avtomatske obravnave	skupaj	obravnave strokovnih sodelavcev	avtomatske obravnave	skupaj	
obrazec prijava M-1	431.441	207.435	638.876	370.493	156.769	527.262	82,53
obrazec odjava M-2	425.313	203.044	628.357	377.577	145.344	522.921	83,22
obrazec sprememba M-3	134.305	6.323	140.628	136.716	6.705	143.421	101,99
skupaj M1+M2+M3	991.059	416.802	1.407.861	884.786	308.818	1.193.604	84,78
obrazec MDČ	115.789	105.989	221.778	122.160	107.995	230.155	103,78
obrazec M12	115.304	2.075.481	2.190.785	122.797	2.175.323	2.298.120	104,90
SKUPAJ	1.222.152	2.598.272	3.820.424	1.129.743	2.592.136	3.721.879	97,42

Vir: podatki ZZZS.

Zavod za zdravstveno
zavarovanje Slovenije
www.zzzs.si

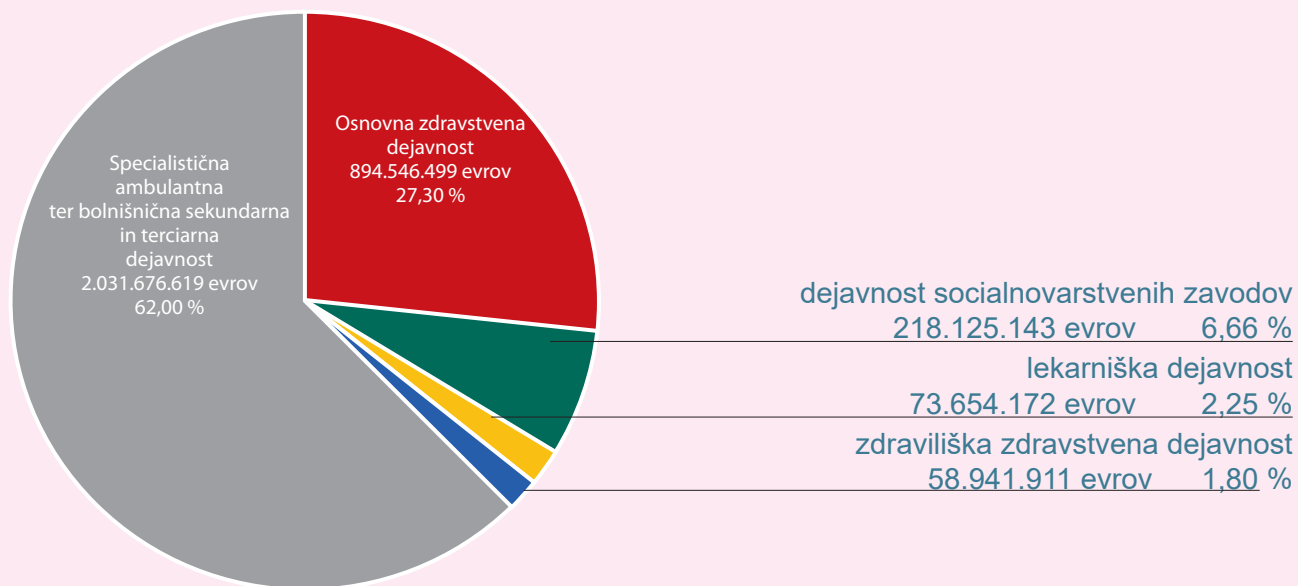

2. PROGRAM ZDRAVSTVENIH STORITEV

- V osnovni zdravstveni dejavnosti je bilo opravljenih 19,8 milijona obravnav zavarovanih oseb (obiski osebnega družinskega zdravnika, otroškega ter šolskega zdravnika, osebnega ginekologa, patronažne službe, fizioterapije ...).
- V zobozdravstveni dejavnosti je bilo opravljenih 2,8 milijona obravnav zavarovanih oseb.
- V specialistični ambulantni dejavnosti je bilo opravljenih 7,5 milijona obravnav.
- V bolnišnično obravnavo je bilo sprejetih 359.103 primerov (hospitalizacij; sprejemov in odpustov bolnikov iz bolnišnice). Polovica vseh primerov akutne bolnišnične obravnave je povezana z boleznimi obtočil, neoplazmami, boleznimi dihal, boleznimi prebavil ter poškodbami in zastrupitvami.
- Okvirna vrednost celotnega programa zdravstvenih storitev iz vladne Uredbe za leto 2024, brez nabavne vrednosti zdravil v lekarnah, cepiv in ločeno zaračunljivih materialov, je v letu 2024 znašala 3.276 milijonov evrov.

Slika 1. Pogodbena vrednost programa zdravstvenih storitev po dejavnostih v letu 2024.

- V letu 2024 je ZZZS imel sklenjene pogodbe s 1.574 izvajalci zdravstvenih storitev, in sicer 200 z javnimi zavodi in 1.374 z zasebnimi izvajalci.
- V letu 2024 je ZZZS opravil skupaj 700 nadzorov nad izvajanjem pogodb, sklenjenih med ZZZS in izvajalci zdravstvenih storitev. Sistemsko je ZZZS nadzoroval obračun akutne bolnišnične obravnave oseb, ki so bile ponovno sprejete v nekaj dneh po odpustu, zdravljenja geriatričnih oseb, katetrskih ablacij aritmij, obračun dodatkov za zdravljenje covid-19, diagnostičnih abrazij in diagnostičnih histeroskopij, neakutno bolnišnično obravnavo ter obračun specialistične zunajbolnišnične dejavnosti kardiologije in vaskularne medicine, pnevmologije, diabetologije, psihiatrije, dermatologije, interne medicine, gastroenterologije, hematologije, onkologije, mobilnih paliativnih timov, ginekologije, oftalmologije, ortopedije, otorinolaringologije, slikovnega diagnosticiranja, splošne kirurgije, plastične kirurgije.
- Na področju zdravil je poleg nadzora priprave in izdaje magistralnih zdravil ter izdaje živil za posebne zdravstvene namene, izdaje zdravil na recept v lekarnah potekal sistemski nadzor tudi predpisovanja zdravil v splošnih in specialističnih ambulantah in obračun storitev ob aplikaciji zdravil s seznama ambulantnih in bolnišničnih zdravil.
- Sistemski nadzori primarne ravni so obsegali obračun nege v domovih starejših občanov, obračun storitev v splošnih ambulantah in ambulantah v socialnovarstvenih zavodih ter ambulantah za neopredeljene zavarovane osebe, patronažne dejavnosti, pediatrije, ginekologije, fizioterapije ter obračun diagnosticiranja, zdravljenja in izvajanja protetičnih storitev v osnovnem zobozdravstvu, ortodontije ter oralne kirurgije.
- Nadzor nad pravilnostjo obračuna telemedicinskih storitev je bil vključen v finančno medicinske nadzore splošne in specialistične zunajbolnišnične zdravstvene dejavnosti in zobozdravstva, tako da se je v zajetem vzorcu obračunanih storitev za nadzor preverila tudi pravilnost obračuna teh storitev.
- Opravljenih je bilo nekaj izrednih zavarovalniško medicinskih nadzorov.
- Na osnovi opravljenih nadzorov je ZZZS zmanjšal svoje obveznosti do izvajalcev v letu 2024 za 4.199.993 evrov, v 18 primerih pa je bila v prekrškovnem postopku izrečena globa kršiteljici pravni osebi v razponu od 400 do 3.600 evrov in kršiteljici odgovorni osebi v razponu od 50 do 1.050 evrov.
- ZZZS vse obračunske dokumente izvajalcev predhodno prekontrolira z 800 avtomatskimi kontrolami. S sprotnimi in naknadnimi ciljanimi kontrolami pa je ZZZS zmanjšal svoje obveznosti do izvajalcev v letu 2024 še za dodatnih 7.465.719 evrov.

3. OSKRBA Z ZDRAVILI

OSKRBA Z ZDRAVILI

- Predpisanih 20.378.353 receptov za zdravila za 41,8 milijona pakiranj (škatlic ...); poraba zdravil, merjena v definiranih dnevni odmerkih, se je zvišala za 4,4 % glede na leto prej. Vsaj en recept v breme ZZZS je prejelo 1.605.671 (75,8 %) zavarovanih oseb.
- Poraba bioloških, tarčnih in drugih dragih zdravil na recept narašča, saj so izdatki zanje znašali 343,2 milijona evrov, kar je za 29,9 milijona evrov več glede na leto prej.
- Plačila ZZZS za zdravila in živila za posebne zdravstvene namene na recept, zdravila iz krvi Zavodu RS za transfuzijsko medicino in izjemna povračila zavarovanim osebam za zdravila, živila, prehranska dopolnila ter dermatološke izdelke, so znašala 778.963.742 evrov, kar je 49 odstotno povečanje glede na leto prej.
- Na listo za ambulantno predpisovanje je bilo razvrščenih 32 novih zdravil, na seznam bolnišničnih zdravil 11 novih zdravil, na seznam A pa 3.

4. ZAGOTAVLJANJE MEDICINSKIH PRIPOMOČKOV

MEDICINSKI PRIPOMOČKI

- Izdanih je bilo 524.687 naročilnic za medicinske pripomočke, ki jih upravičenci prejmejo v lekarnah in specializiranih prodajalnah, najpogosteje pripomočki pri zdravljenju sladkorne bolezni, pripomočki pri težavah z odvajanjem seča ter pripomočki pri umetno izpeljanem črevesju in urostomi.
- Najmanj 1 pripomoček v breme ZZZS je prejelo 295.542 oseb.
- Stroški izdanih pripomočkov v breme ZZZS so znašali 151.198.196 evrov, kar je 29,6 % več glede na leto prej.

5. ODLOČANJE O PRAVICAH

ODLOČANJE O PRAVICAH

Imenovani zdravniki ZZZS so izdali 424.272 odločb (1,5 % več kot v letu 2023), od tega:

- 312.746 odločb o začasni nezmožnosti za delo (0,2 % več kot v 2023),
- 53.317 odločb o zdraviliškem zdravljenju (2,6 % več kot v 2023),
- 52.634 odločb o zobnoprotenični rehabilitaciji (11,4 % več kot v 2023),
- 3.188 odločb o medicinskih pripomočkih (26,5 % manj kot v 2023),
- 2.387 odločb za nego družinskega člana (7,6 % več kot v 2023).

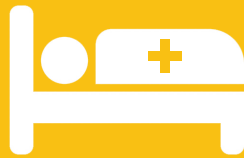
Senat zdravstvene komisije kot pritožbeni organ na drugi stopnji je izdal 8.907 odločb (0,5 % manj kot v 2023), od tega:

- 6.492 odločb za začasno nezmožnost za delo (1,8 % manj kot v 2023),
- 2.370 odločb za zdraviliško zdravljenje (3 % več kot v 2023).

Območne enote ZZZS so rešile 3.393 zahtev za odločbo v zvezi z uveljavljanjem pravic do nadomestila plače, povračila potnih stroškov, izbire osebnega zdravnika, povračila stroškov za opravljene zdravstvene storitve, povračila stroškov zdravljenj in stroškov medicinskih pripomočkov v Sloveniji. V zvezi s tem je Direkcija kot pritožbeni organ na drugi stopnji prejela v reševanje 163 pritožb zoper odločbe, izdane na prvi stopnji.

6. NADOMESTILO PLAČE MED ZAČASNO ZADRŽANOSTJO OD DELA

NADOMESTILO PLAČE

- 1.937.461 primerov zadržanosti od dela, najpogosteje zaradi bolezni in nege; izgubljenih skupaj 16.844.940 delovnih dni (2 % več kot 2023), od tega 9.512.577 v breme ZZS.
- Zmanjšanje števila izgubljenih dni v breme ZZS in povečanje v breme delodajalcev, zmanjšanje skupnega povprečnega trajanja (8,7 dneva; v letu 2023 9,1 dneva).
- Skupni odstotek izgubljenih dni 6,7 % (več kot v letu 2023, 6,6 %), od tega v breme delodajalcev 2,9 % (v letu 2023 2,6 %) in v breme ZZS 3,8 % (v letu 2023 4 %).
- Nad 1 letom trajanja je bilo v bolniškem staležu 9.529 oseb (v letu 2023 8.832).
- Odhodki za nadomestila ZZS 638.778.722 evrov (v letu 2023 609.226.265 evrov oziroma 5,2 % več).
- 4.859 laičnih nadzorov spoštovanja navodil v času bolniške odsotnosti (v letu 2023 4.466), najpogosteje pri delavcih in samozaposlenih; 4,6 % kršitev glede na opravljene nadzore (v letu 2023 5,6 %); najvišji delež kršitev pri samozaposlenih; najpogostejše kršitve: neupravičena odsotnost od doma, opravljanje pridobitne dejavnosti; neposredni učinek nadzorov: 149 zaključenih bolniških staležev (136 v 2023), 35 ugotovitev možnosti za delo za krajši delovni čas (44 v 2023), 6 odločb o odvzemu nadomestila plače (5 v 2023).

7. IZVAJANJE EVROPSKEGA PRAVNEGA REDA IN MEDNARODNIH SPORAZUMOV

MEDNARODNO ZAVAROVANJE

- Tuji organi za zvezo so obračunali ZZZS stroške za 77.608 primerov slovenskih zavarovanih oseb, ki so uveljavljale zdravstvene storitve med začasnim in stalnim bivanjem v tujini, oziroma so bile napotene na zdravljenje v tujino (15,9 % manj kot leta 2023); skupni znesek novonastalih obveznosti ZZZS do tujine je tako znašal 45.645.219 evrov in je najvišji do Bosne in Hercegovine, Hrvaške, Nemčije in Avstrije.
- ZZZS je tujim organom za zvezo obračunal stroške za 71.070 primerov tujih zavarovanih oseb, ki so v Sloveniji uveljavljale zdravstvene storitve, kar je 4,3 % več primerov kot v letu 2023; skupna vrednost novonastalih terjatev v letu 2024 znaša 46.506.581 evrov in je najvišja do Avstrije, Nemčije, Italije in Hrvaške.
- ZZZS je v letu 2024 izdal slovenskim zavarovanim osebam 628.152 evropskih kartic zdravstvenega zavarovanja in 644.465 certifikatov.
- Načrtovano zdravljenje v tujini:
 - o zaradi izčrpanih možnosti zdravljenja v Sloveniji (44.a člen ZZVZZ) je bila na zdravljenje, pregled in preiskavo v tujino napotena 501 oseba, kar je 16 napotitev več kot v letu 2023,
 - o zaradi predolge čakalne dobe (44.b člen ZZVZZ) je bilo 65 oseb napotenih na zdravljenje v tujino (59 v letu 2023),
 - o ZZZS je opravil 3.593 povračil stroškov čezmejnega zdravstvenega varstva na podlagi evropskega direktive in 44.c člena ZZVZZ.
- Skupni stroški načrtovanega zdravljenja v tujini so znašali 6.606.621 evrov, kar je 5,5 % manj kot leta 2023.

8. IZDATKI ZA ZDRAVSTVO V SLOVENIJI IN V DRŽAVAH ČLANICAH EU

Tabela 2. Izdatki za zdravstvo v PPP evrih na prebivalca in v deležu BDP v Sloveniji v primerjavi s povprečji držav EU*, 2021.

	javni	% od BDP	zasebni	% od BDP	celotni	% od BDP
EU 27	2.414	6,7	691	2,0	3.105	8,7
EU 14	3.094	7,6	793	2,1	3.887	9,7
EU 13	1.683	5,7	580	2,0	2.263	7,7
Slovenija	2.165	7,1	762	2,5	2.927	9,6

Opomba: * podatki za EU 27, EU 14 in EU 13 so aritmetična povprečja, izračun ZZS. Eurostat objavi tehtano povprečje EU v katerem prevladuje predvsem podatek velikih držav (Nemčija, Francija), ki se zato precej razlikuje od navadnega povprečja.

Vir: Eurostat, januar 2025.

9. IZBRANI KAZALNIKI O ZDRAVSTVENIH AKTIVNOSTIH V SLOVENIJI
IN PRIMERJAVA S POVPREČJI V DRŽAVAH EU

ZDRAVSTVENE
AKTIVNOSTI

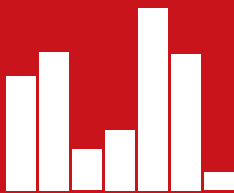

Tabela 3. Izbrani kazalniki o zdravstvenih aktivnostih v Sloveniji in primerjava s povprečji EU 14 ter sosednjimi državami v letu 2022 ali z zadnjimi podatki, ki so na voljo.

Izbrani kazalci	Slovenija	EU 14	Hrvaška	Avstrija	Italija	Madžarska
Število obiskov na prebivalca v zunajbolnišnični ambulantni dejavnosti skupaj	6,0	5,9	6,4	5,8	9,7	9,5
Stopnja hospitalizacije (odpusti iz bolnišnic) zaradi bolezni na 100.000 prebivalcev skupaj	14.402,0	12.871,5	13.813,4	20.917,1	9.327,7	10.414,3
– zaradi srčno-žilnih bolezni	1.680,5	1.748,7	1.787,7	2.833,0	1.511,3	1.817,5
– zaradi akutnega miokardnega infarkta	166,5	162,4	232,5	174,1	164,6	146,7
– zaradi drugih ishemičnih srčnih bolezni	119,1	164,1	126,6	498,7	120,7	115,6
– zaradi popuščanja srca	255,7	228,4	145,2	261,5	246,2	241,2
– zaradi raka	1.546,6	1.221,9	1.830,1	2.584,3	1.026,7	1.480,9
– zaradi sladkorne bolezni	97,0	102,3	101,9	174,3	36,4	90,4
Povprečna ležalna doba v bolnišnicah (v dnevih)	6,4	6,7	6,3	6,2	7,2	5,1
Operacije sive mreže – delež v enodnevni obravnavah (%)	98,8	87,4	64,3	87,7	94,9	76,6

Vir: OECD in Eurostat, januar 2025.